

Entre els anys 1962 i 1992 la indústria de Mataró passa per una primera època de gran desenvolupament industrial, seguida d'un període de crisi (1974-1985); després vindrà una embranzida galopant que provocarà la venda d'empreses mataronines a multinacionals, i finalment una nova crisi afecta actualment la ciutat.

Xavier Brullet i Tenas, enginyer industrial, analitza i explica tots aquests fets des de l'expectativa del seu treball professional.

LA INDÚSTRIA A MATARÓ ENTRE ELS ANYS 1962 i 1992

El Museu Arxiu de Santa Maria em demanà de participar en una xerrada sobre l'evolució de Mataró entre els anys 1962 i 1992. Per la meua activitat professional em tocà de parlar sobre la indústria en l'indicat període, des d'una opinió totalment personal i, sincerament, amb poca base estadística, però amb el coneixement que dóna el treball continuat.

Indicaré les característiques principals del desenvolupament industrial, intentant d'emmarcarlo en les circumstàncies polítiques i econòmiques que l'han condicionat.

Caldrà dividir el període en tres parts força caracteritzades:

- Primera part, des del 1962 al 1973.
- Segona part, des del 1974 al 1985.
- Tercera part, des del 1986 al 1992.

La primera part del període es destaca pel gran desenvolupament industrial, basat lògicament en la indústria ja existent, el tèxtil, amb el creixement d'empreses industrials com Sans, Aleñà, Víctrix, Massana, i moltes d'altres, que són les noves empreses, que contrasta amb la decadència d'algunes antigues indústries que no van saber aprofitar els bons rendiments dels anys de la segona guerra mundial i posteriors, per reinvertir i modernitzar-se. En altres camps es detecta també el creixement

de la indústria del ram de l'aigua, auxiliar de la tèxtil, i també la metal·lúrgica. En el sector químic continua el creixement d'Unitex, la implantació de Tesa, i l'entrada de capital americà a Inquima, actualment Procter & Gamble. Lògicament el ram de la construcció va seguir l'empenta industrial.

El creixement en aquesta fase va lligat indubtablement a la tímida obertura política del sistema, comanat per homes de l'Opus Dei, i a la liberalització de l'entrada de capital estranger. El creixement és notable en totes aquelles zones de l'estat que estaven en condicions d'assumir les tècniques de producció. Les altres zones van proporcionar la mà d'obra necessària.

La segona part del període, entre 1974 i 1985, es caracteritza per un alentiment de la producció industrial. Baixa la demanda, disminueix la producció i es produeix el tancament de quasi totes les empreses dedicades a la fabricació de maquinària tèxtil, que no poden competir amb les marques estrangeres. Així, tanquen Trabal, Pruna, Tricomalla, Rigual, Cypp, etc.

Tanmateix el metal·lúrgic va ésser el ram més afectat, ja que la confecció, junt amb el ram de l'aigua, van anar capejant el temporal i mantenint uns certs nivells d'ocupació, si bé per primera vegada en molts anys la població de Mataró va disminuir.

Can Gassol, una de les més antigues fàbriques mataronines. Fotografia Miquel Sala MASMM.

Can Marot, una empresa del ram de l'aigua. Fotografia Miquel Sala MASMM.

Fàbrica Sans. *Abanderado*. Fotografia Miquel Sala MASMM.

Fàbrica Aleñà. Fotografia Miquel Sala MASMM.

Fàbrica Massana. Fotografia Miquel Sala MASMM.

Procter & Gamble. Fotografia Miquel Sala MASMM.

La indústria química es va mantenir.

La davallada es va produir a conseqüència de la recessió mundial motivada pels interessos dels Estats Units de cara a reduir la competència dels països europeus i del Japó, per la qual cosa van provocar els problemes petrolers posteriors a la guerra dels sis dies a l'Orient Mitjà, que van tardar uns anys a afectar l'economia espanyola o almenys a fer que coneguéssim que l'afectava.

La tercera part del període, del 1985 al 1992, és realment molt complexa. Comença amb una embranzida galopant, amb grans increments de producció i, sobretot, amb una lluita eminentment comercial per obtenir els mercats. És un període en el qual sembla que la producció no té cap importància (a nivell espanyol), és a dir, es dona per suposada, i es veu una gran penetració de capital estranger, no pas interessat a fabricar sinó a vendre, i per això es produeix el traspàs d'empreses mataronines a empreses multinacionals (Sans, Unitex, Tesa, etc.), que busquen una quota en el mercat espanyol, i compren les empreses sense importar massa la seva producció, ja que, si convé, importen d'altres països. Tot això era possible per l'obertura de fronteres en entrar Espanya a la Comunitat Econòmica Europea i per l'elevat valor de la peseta que permet d'importar a bon preu.

Al final d'aquest període ens trobem amb una indústria molt afectada per la crisi, amb el tancament d'empreses tèxtils i de les empreses metal·lúrgiques que quedaven (com Tallers Abril, Tallers Vidal Reguant, etc.); la indústria del ram de l'aigua queda en situació delicada i la indústria química és en mans de multinacionals, que sembla que tenen confiança en el país, i estan invertint.

És difícil d'estar-se de fer un pronòstic personal del futur de la indústria a Mataró, i em permetré de donar la meua visió personal.

En trenta anys el repartiment dels sectors d'activitats a Mataró quasi no ha variat. El tèxtil i confecció representa i representava el 60% de la població activa. Mataró no va aprofitar la crisi de 1975 a 1985 per reciclar-se en altres camps, com ho van fer altres ciutats industrials catalanes, potser perquè no li va fer falta, pels tipus d'articles que fabricava.

Actualment molts d'aquests articles s'importen de l'Extrem Orient o es fabriquen als països del Magreb o en altres de similars característiques, fins i tot en algunes indústries muntades per industrials mataronins.

És ben clar que caldria una transformació a mig termini de l'ocupació de la població activa.

El desenvolupament de polígons industrials, amb preus de terrenys assequibles, l'autopista fins a Palafolls, i la de Granollers, el port, la potenciació de l'Escola de Formació Professional i de l'Escola Universitària, són els eixos bàsics que han de possibilitar el manteniment de Mataró com a ciutat industrial.

Indubtablement la ciutat pot tenir altres sortides fonamentades en els serveis comercials, el turisme, els serveis professionals i, o, la residencial pura, però si no s'aconsegueix de mantenir un important nivell industrial serà una gran pèrdua de personalitat i d'equilibri econòmic.

Xavier Brullet i Tenas